

EHDOTUS VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI AVIOLIITTOASETUKSEN 9 §:N MUUTTAMISESTA

1 Taustaa

Avioliittolain 16 §:n 2 momentin mukaan siviilivihkimisen toimittamisesta säädetään asetuksella. Avioliittoasetuksen (820/1987) 9 §:ssä säädetään siviilivihkimisen toimittamisesta noudatettavasta vihkikaavasta. Nykyinen vihkikaava soveltuu vain eri sukupuolta oleville kihlakumppaneille. Maaliskuun 2017 alusta alkaen myös samaa sukupuolta olevat henkilöt voivat solmia avioliiton avioliittolain muuttamisesta annetun lain (156/2015) nojalla.

2 Asetuksen sisältö

Asetuksen 9 §:ssä säädettävä vihkikaava ehdotetaan muutettavaksi sukupuolineutraaliin muotoon.

3 Muuta

Siviilivihkimisissä on vakiintuneesti noudatettu käytäntöä, jonka mukaan vihkimistoimituksessa tulee olla läsnä vähintään kaksi todistajaa. Käytäntö perustuu avioliittolain 14 §:n 1 momentissa ja avioliittoasetuksen 9 §:ssä todistajista käytettävään monikolliseen sanamuotoon. Eri yhteyksissä on esitetty, että siviilivihkiminen tulisi voida toimittaa pätevästi yhdenkin todistajan läsnä ollessa.

Asetusmuutoksen valmistelun yhteydessä on arvioitu todistajien merkitystä siviilivihkimisessä ja harkittu mahdollisuutta vähentää todistajien lukumäärää kahdesta yhteen tai luopua todistajien läsnäolovaatimuksesta kokonaan. Tämä kuitenkin edellyttäisi avioliittolain 14 §:n 1 momentin muuttamista, koska säännöstä ei ole mahdollista tulkita niin, että yhden todistajan läsnä olo siviilivihkimistoimituksessa riittäisi.

Todistajien läsnäolovelvollisuutta koskevan vaatimuksen muuttaminen vaikuttaa kuitenkin perustellulta ja avioliittolain 14 §:n 1 momentin muuttamista tältä osin on tarkoitus esittää, kun avioliittolakia muusta syystä laajemmin muutetaan. Näin tapahtunee viimeistään esitettäessä lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan lainsäädännön uudistamista.

4 Voimaantulo

Laki avioliittolain muuttamisesta (156/2015) tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2017. Asetuksen ehdotetaan tulevan voimaan yhtä aikaa lakimuutoksen kanssa.

5 Vaikutukset

Muutoksella ei ole vaikutuksia julkiseen talouteen. Muutoksella mahdollistetaan sukupuolineutraalin vihkikaavan käyttäminen siviilivihkimisen toimittamisessa.

6 Asian valmistelu

Asetus on valmisteltu oikeusministeriössä virkatyönä.